

Vlaams Ministerie
 van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
 Hendrik Consciencegebouw
 Koning Albert II-laan 15
 1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
 www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van CVO Leerstad te Lokeren

Hoofdstructuur CVO

	Instellingsnummer	48462
	Instelling	CVO Leerstad
Directeur		Rudy VAN MEGROOT
Adres		Brouwerijstraat 5 - 9160 LOKEREN
Telefoon		09-348.38.45
Fax		09-349.04.67
e-mail		info@leerstad.be
website/URL		www.leerstad.be
	Bestuur van de instelling	113977 - SG 18 Schelde-Dender-Durme te DENDERMONDE
Adres		Zuidlaan 3 - 9200 DENDERMONDE
	Consortium	127316 - Consortium volw IX vzw te SINT-NIKLAAS
Adres		Grote Markt 1 - 9100 SINT-NIKLAAS
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	04/10/2010, 05/10/2010, 06/10/2010, 07/10/2010, 08/10/2010,
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	08/10/2010
	Datum bespreking verslag met de instelling	15/10/2010
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Dirk Fiers
	Teamleden	Carine Steverlynck Eddy Boey Gabriël Poppe Hilde Vandeurzen
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Opleidingen in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. KENMERKEN VAN HET CENTRUM	7
4. VOLDOET HET CENTRUM AAN DE ERKENNINGSVoorwaarden?	7
4.1 SVWO - Grafische technieken - Webdesigner (Modulair)	7
4.2 SVWO - Handel - Afdelingssecretaris TSO 3 (Modulair)	8
4.3 SVWO - Huishoudelijk onderwijs - Inrichten van de Woning (Modulair)	8
4.4 SVWO - Huishoudelijk onderwijs - Koken (Modulair)	9
4.5 SVWO - Huishoudelijk onderwijs - Naaien (Modulair)	10
4.6 SVWO - Informatie- en communicatietechnologie - Informatica: computer- en besturingssystemen en netwerken (Modulair)	11
4.7 SVWO - Koeling en warmte - Installateur centrale verwarming (Modulair)	12
4.8 SVWO - Koeling en warmte - Sanitair installateur (Modulair)	13
4.9 SVWO - Land- en tuinbouw - Bloementeelt en -schikken BSO 3 (Modulair)	14
4.10 SVWO - Nederlands tweede taal - Nederlands tweede taal - verlengd richtgraad 1 (Modulair), verkort traject (Modulair), richtgraad 1 (Modulair), richtgraad 2 (Modulair), richtgraad 3 (Modulair), richtgraad 4 (Modulair)	15
4.11 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Arabisch richtgraad 1 (Modulair)	18
4.12 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Frans richtgraad 1 en 2 (Modulair)	19
4.13 SVWO - Talen richtgraad 3 en 4 - Frans richtgraad 3 en 4 (Modulair)	21
5. BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?	22
5.1 Personeelsbeheer	22
5.2 Professionalisering	22
5.3 Materieel beleid	22
5.4 Welzijn	22
5.5 Curriculum	22
5.6 Begeleiding	22
5.7 Evaluatie	23
6. ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM	25
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM	27
7.1 Wat doet het centrum goed?	27
7.2 Wat kan het centrum verbeteren?	27
7.3 Wat moet het centrum verbeteren?	28
8. ADVIES	29
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	29

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Het CVO Leerstad Lokeren is een centrum met een ruim opleidingsaanbod dat verspreid is over zes vestigingsplaatsen die zich op tientallen kilometers van elkaar bevinden. Met meer dan 60 opleidingen uit 14 studiegebieden, aangevuld met vier opleidingen van het hoger beroepsonderwijs is dit een behoorlijk complex centrum.

Bij de doorlichting heeft de inspectie zich gefocust op 20 opleidingen uit negen verschillende studiegebieden waaronder de kwantitatief belangrijkste studiegebieden met name: NT2 (24%), Talen R1 en R2 (17%), Informatie- en communicatietechnologie (14%) en Huishoudelijk onderwijs (12%). Met uitzondering van een vijftal opleidingen voldoet het onderzochte aanbod aan de kwaliteitseisen van de overheid wat een behoorlijk resultaat is. Doorgaans gaat het hier om kwalitatief hoogstaande opleidingen die boven het Vlaams gemiddelde uitkomen. In een aantal gevallen ligt de doelgerichtheid en de efficiëntie van de vakwerkgroepen mee aan de basis van de kwaliteit van de opleidingen. Dat is onder meer het geval voor de studiegebieden Informatie- en communicatietechnologie, Grafische technieken, NT2, Huishoudelijk onderwijs en Land- & tuinbouw. Daarnaast blijft natuurlijk een geëngageerd, dynamisch en professioneel leerkrachtenteam de belangrijkste sleutel voor succes. Voor de opleidingen Sanitair installateur, Bloementeelt en -schikken BSO3, Arabisch R1, Frans R3 en R4 kan de realisatie van de leerplandoelstellingen beter bewaakt worden zodat ze op termijn eveneens voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen.

Op het vlak van leerbegeleiding kan het centrum bijkomende initiatieven nemen om de cursisten nog beter te ondersteunen voor het bereiken van de opleidingsdoelstellingen. Centrubreed zijn al een aantal stappen gezet in die richting. Dat is ondermeer het geval voor het informatie-, onthaal-, vrijstellings- en uitstroombesluit. Toch ligt de klemtoon van de beleidsacties nog bijna uitsluitend op het aspect trajectbegeleiding en wordt de leerbegeleiding in grote mate gedelegeerd naar de lesgevers. Het gevolg is een grote verscheidenheid in aanpak en efficiëntie over de verschillende opleidingen heen. Nochtans bedient het centrum diverse doelgroepen die zeker gebaat zouden zijn bij een meer doorgedreven en gestructureerde aanpak van de leerbegeleiding. Het leercomfort heeft eveneens te maken met de grootte van de klasgroepen. Het centrum heeft er baat bij om de groeps grootte te bewaken in relatie tot de beschikbare infrastructuur en de uitrusting. In de meeste gevallen gebeurt dit ook, maar bij enkele opleidingen loopt het mis.

Wat de evaluatiepraktijk betreft, heeft de centrumleiding de toon gezet door een visie te formuleren op succesvol evalueren. Deze visie bestaat uit tien basisregels die helemaal aansluiten bij de hedendaagse inzichten rond evaluatiemethodiek. Daarnaast stimuleert de centrumleiding de leerkrachten om gespreide of permanente evaluatie toe te passen in alle opleidingen. Hoewel het centrum hiermee een antwoord wil bieden op de faalangstproblematiek bij volwassenen, blijken toch niet alle lesgevers overtuigd van de voordelen van deze evaluatiemethode ten opzichte van de klassieke eindexamens. Deze beleidskeuze is daardoor maar in beperkte mate gerealiseerd wat een gemiste kans is om de uitval verder te reduceren. Los van de keuze van de evaluatiemethode stellen we vast dat de kwaliteit van de evaluaties doorgaans goed tot zeer goed is. De evaluaties sluiten inhoudelijk goed aan bij de doelstellingen van de opleidingen en meten de juiste competenties. De taalopleidingen moeten op dat vlak echter nog een inhaalbeweging maken.

Dankzij de keuze voor een collectief leiderschap met een duidelijke taakverdeling binnen een transparante structuur, slaagt het kernteam erin om het centrum vakkundig in de juiste richting te sturen. De laagdrempelige opstelling, de dynamiek en de vernieuwingsgerichtheid van het kernteam inspireren en stimuleren het personeel om ook zelf hun grenzen te verleggen en een extra inspanning te leveren. Via een beleid dat

gericht is op participatie verhoogt het centrum de betrokkenheid van de cursisten en de leerkrachten bij de beleidskeuzes en bij alle aspecten van de dagelijkse werking van het centrum.

In het centrum heerst duidelijk een cultuur van aandacht voor kwaliteit. Dat blijkt uit diverse zaken. Zo wordt onder meer de kwaliteitscirkel gebruikt bij elk nieuw project en zijn de beleidsopties en de werkpunten gekoppeld aan het nascholingsbeleid. Toch heeft het centrum nog een weg af te leggen om te komen tot een centrumbreed systeem van kwaliteitszorg dat tevens ook het kernproces stuurt en bewaakt. Een belangrijk aspect hierbij is de verzameling en analyse van relevante data die de aanzet kunnen vormen voor een concreet actieplan. Zodra het centrum zijn kwaliteitszorgbeleid op punt heeft gesteld, staat niets nog in de weg om te evolueren van een goed centrum naar uitmuntendheid.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie opleidingen en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Opleidingen in de focus

Opleiding per niveau
SVWO Grafische technieken
Webdesigner
SVWO Handel
Afdelingssecretaris TSO 3
SVWO Huishoudelijk onderwijs
Inrichten van de Woning
Koken
Naaien
SVWO Informatie- en communicatietechnologie
Informatica: computer- en besturingssystemen en netwerken
SVWO Koeling en warmte
Installateur centrale verwarming
Sanitair installateur
SVWO Land- en tuinbouw
Bloementeelt en -schikken BSO 3
SVWO Nederlands tweede taal
Nederlands tweede taal - verlengd richtgraad 1
Nederlands tweede taal richtgraad 1
Nederlands tweede taal richtgraad 2
Nederlands tweede taal richtgraad 3
Nederlands tweede taal richtgraad 4
Nederlands tweede taal: verkort traject
SVWO Talen richtgraad 1 en 2
Arabisch richtgraad 1
Frans richtgraad 1
Frans richtgraad 2
SVWO Talen richtgraad 3 en 4
Frans richtgraad 3
Frans richtgraad 4

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3. KENMERKEN VAN HET CENTRUM

- meer dan twee vestigingsplaatsen;
- onderlinge afstand vestigingsplaatsen of afstand tot de hoofdschool meer dan 10 km;
- aanwezigheid andere aanbieders van volwasseneneducatie in de onmiddellijke omgeving;
- gedeeld gebruik van de schoolinfrastructuur.

4. VOLDOET HET CENTRUM AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde opleidingen volgende vaststellingen op:

4.1 SVWO - Grafische technieken - Webdesigner (Modulair)

Voldoet

Vaststelling

- Het centrum bereikt met de cursisten de leerplandoelstellingen op een kwaliteitsvolle manier.
- De lesgevers van de opleidingen Webdesigner maken deel uit van de vakgroep Informatica. Zoals uitvoerig omschreven bij de opleiding Computer- en besturingssystemen en netwerken verloopt deze vakgroepwerking zeer gestructureerd en biedt ze extra ondersteuning voor de betrokken lesgevers. Naast de algemene vakgroepvergaderingen is er eveneens ruimte voor overleg dat specifiek gericht is op het studiegebied Grafische technieken. De lesgevers kunnen op die manier mee genieten van de meerwaarde die deze vakgroep biedt en tevens vinden ze er een forum om de opleidingsspecifieke noden te ventileren. Alle vaststellingen (zoals beschreven bij de opleiding Computer- en besturingssystemen en netwerken) met betrekking tot de meerwaarde van vakgroepwerking gelden onverminderd eveneens voor de opleidingen van het studiegebied Grafische technieken.
- De leerkrachten getuigen van een grote vakdeskundigheid. Hun gedrevenheid en gerichtheid op kwaliteit blijken onder meer uit het oordeelkundig gebruik van eigen cursusmateriaal en van audio- en videomateriaal ter ondersteuning van de lessen. Het cursusmateriaal voor de opleiding Dreamweaver is verzorgd en kwaliteitsvol. De syllabi sluiten inhoudelijk aan bij de doelstellingen van de opleiding.
- Waar de leerstofplanningen en de lesinhouden niet helemaal stroken met de leerplandoelstellingen, is dit het gevolg van een actualisering in functie van de hedendaagse IT-praktijk. Hoewel het structuurschema en het leerplan vrij open geformuleerd zijn, blijken ze toch niet meer volledig aan te sluiten bij de huidige tendensen.
- De materiële omstandigheden voldoen. Het centrum maakt voor deze opleiding gebruik van computerklassen in diverse vestigingsplaatsen. De apparatuur is voldoende performant in verhouding tot de doelstellingen van de opleidingen. Door een systeem

van doorverkoop van de apparatuur van één à twee jaar oud, slaagt het centrum er in om over krachtige en hedendaagse apparatuur te blijven beschikken.

4.2 SVWO - Handel - Afdelingssecretaris TSO 3 (Modulair)

Voldoet

Vaststelling

- De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate bereikt.
- Het centrum richt enkel de modules Basisdactylo en Franse zakelijke communicatie in.
- Het leerstofplanningen voor de modules Basisdactylo sluiten aan bij het leerplan. Ze zijn niet opgebouwd rond leerplandoelstellingen, maar bevatten wel de inhoud van het leerplan. Het vigerend leerplan is zeer beperkt.
- Het centrum gebruikt aangepaste software om het leerproces voor Basisdactylo te begeleiden. Daarnaast stelt de lesgever bijkomende kopieën en opdrachten ter beschikking. Het leerproces bestaat hoofdzakelijk uit oefensessies. Systematisch wordt de typevaardigheid verhoogd en de snelheid opgedreven.
- De materiële omstandigheden voldoen. Het centrum maakt voor deze opleiding gebruik van computerapparatuur die voldoende performant is.
- De leerstofplanning voor de module Franse zakelijke communicatie verwijst gedeeltelijk naar de leerinhouden van het leerplan, maar niet naar de leerplandoelstellingen. In het eerste deel van de leerstofplanning vormen de leerinhouden de basis, in het tweede deel het handboek. Op die manier is het onduidelijk of er voldoende doelgericht geselecteerd wordt uit het gebruikte handboek.
- Het materiaal voor de module Franse zakelijke communicatie laat toe om de leerplandoelstellingen te realiseren. Het gebruikte handboek focust op commercieel Frans en omvat functionele en vaardigheidsgerichte opdrachten. De vier vaardigheden komen aan bod. Het extra materiaal dat naast het handboek wordt aangeboden, is zinvol. Het handboek sluit qua niveaubepaling aan bij wat het leerplan vooropstelt.
- Op het moment van de doorlichting waren er geen lessen Franse zakelijke communicatie. Deze module wordt immers ingericht in het 2de semester. Als optioneel voortraject organiseert het centrum in het eerste semester een opfrissingcursus Frans op het niveau Waystage (module B). De meeste cursisten Franse zakelijke communicatie maken gebruik van dit aanbod. De cursisten die de opfrissingsmodule succesvol afronden, voldoen meteen aan de instapvereisten voor de module Franse zakelijke communicatie.
- Het niveau van cursisten die rechtstreeks instromen in de module Franse zakelijke communicatie wordt bepaald door een instaptoets. De kwaliteit van deze instaptoets is niet goed. Ze is niet afgestemd op de leerplandoelstellingen van 1.2. De vaardigheden worden niet op een valide manier geëvalueerd.
- Een bevraging van de cursisten in de opfrissingcursus Frans leert dat ze Frans volgen om professionele redenen.
- De evaluatie in de module Franse zakelijke communicatie is in voldoende mate afgestemd op de leerplandoelstellingen.

4.3 SVWO - Huishoudelijk onderwijs - Inrichten van de Woning (Modulair)

Voldoet

Vaststelling

- De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate bereikt.
- Het centrum richt op een kwaliteitsvolle manier de cluster van de vier decoratiemodules van de opleiding Inrichten van de woning in. De cluster handwerken wordt niet aangeboden en de cluster bloemschikken wordt opgevangen door het aanbod uit het

studiegebied Land- en tuinbouw. Het centrum organiseert een vrijstellingsproef voor de module Basisvaardigheden inrichten van de woning en heeft een procedure uitgeschreven en documenten ontwikkeld. Alles is te raadplegen en te downloaden via de website van het centrum. Extern hanteert het centrum benamingen die niet altijd transparant zijn. Zo heet de module 'Basisvaardigheden Inrichten van de woning' Creatief atelier. Intern houdt het centrum nog altijd vast aan de oude benaming Kunst in de woning.

- De infrastructuur en de leermiddelen laten toe om de leerplandoelstellingen te realiseren. Het vaklokaal in Lokeren is groot en vakkundig uitgerust. De afloop van de gootsteen moet er worden verbeterd zodat verstoppingen worden voorkomen.
- In het centrum is er een structurele vakgroepwerking actief waarin zowel onderwijskundige als -ondersteunende thema's aan bod kunnen komen. De leerkrachten bewaken binnen de vakgroepwerking de gelijkgerichtheid van het kernproces en er is ruimte voor de persoonlijke inbreng. Daarnaast is er nog informeel overleg. Het team heeft binnen het centrum een eigen dynamiek.
- De leerkrachten werken met gestructureerde en eenduidige leerstofplanningen die zijn afgeleid van het leerplan en die tegelijkertijd als agenda en vorderingsplan kunnen worden gebruikt. Hierdoor wordt de administratieve planlast maximaal beperkt. De leerstofplanningen zijn werkinstrumenten en sturen het lesgebeuren aan. Het is niet duidelijk wat de verwijzing naar 'lineair' op de leerstofplanningen inhoudt.
- De leerkrachten getuigen van professionalisme en hebben per module thematisch (vb. kalligrafie, mozaïek, keramiek, zijdeschilderen, glaskunst, ...) degelijk cursusmateriaal uitgewerkt dat de leerplandoelstellingen ruim overstijgt. De technieken worden gedurende geruime tijd op eenzelfde materiaal in diverse contexten ingeoeffend wat echter tot een verschraving van het aanbod van materialen kan leiden. Dit is uiteraard niet de bedoeling van het leerplan. Het leerproces is, in zijn streven naar een hoog studiepeil, gericht op vaktechnische ontwikkeling en competenties met betrekking tot de persoonlijke, sociale en artistieke ontwikkeling. De hoge slaagcijfers getuigen van de competenties van het personeel om op een kwaliteitsvolle manier het leerproces te begeleiden en te evalueren. De werkvormen stimuleren onder meer groepsleren, intervisie en zelfevaluatie.
- Het centrum maakt in al zijn modules gebruik van gespreide evaluatie en heeft daartoe een transparant registratiedocument uitgewerkt waarin o.a. technieken, materialen, werkplan, creativiteit en attitudes aan bod komen. Er wordt rekening gehouden met een weging en opbouw in moeilijkheidsgraad. Bij dit instrument hoort per module een document waarin de criteria zijn geëxpliciteerd. De ontwikkeling van een scorewijzer kan bijdragen tot meer verduidelijking en een meer gelijkgerichte evaluatie. De evaluatie is afgestemd op de leerdoelen.
- Het centrum heeft voor de opleiding een veiligheidsreglement uitgewerkt.

4.4 SVWO - Huishoudelijk onderwijs - Koken (Modulair)

Voldoet

Vaststelling

- De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate bereikt.
- Het centrum biedt op een kwaliteitsvolle manier alle modules aan van de opleiding Koken uit het studiegebied Huishoudelijk onderwijs. Door ook nog de modules Elementaire baktechnieken, Uitheemse gerechten en Aangepaste gerechten in te richten, kan het centrum maximaal inspelen op leervragen. Het centrum organiseert vrijstellingsproeven voor de modules Basisvaardigheden koken en Eenvoudige dagmenu's. De leerkrachten zijn vragende partij om ook voor de andere modules uit het traject te voorzien in een vrijstellingsproef zodat hierdoor maximaal op EVC kan worden ingespeeld. Het centrum heeft een procedure uitgeschreven en documenten ontwikkeld. Alles is te raadplegen en te downloaden via de website van het centrum.

De interne communicatie spreekt nog steeds over leerjaren en de modules worden genummerd zodat de communicatie niet altijd even transparant is.

- De infrastructuur en de leermiddelen laten toe om de leerplandoelstellingen te realiseren. De vaklokalen in Lokeren beschikken over voldoende nieuwe, degelijk uitgeruste keukenblokken. In twee lokalen voldoet de vrij recent geplaatste afzuiginstallatie niet omdat de twee afzuigmonden niet boven de vuren hangen, waardoor ramen moeten worden opengezet. De vaklokalen in Dendermonde zijn nagelnieuw en eveneens degelijk uitgerust. Jammer dat in één lokaal slechts twee spoelbakken zijn die bovendien helemaal aan de zijkant zijn geplaatst. Bij het lesbezoek bleek er nog flink wat materiaal rond te slingeren van de dagschool. In Hamme beschikt de leerkracht over een prima uitgerust lokaal. De recipiënten worden gedeeld met de dagschool, de basisingrediënten zijn ruim op voorraad, de versproducten worden aangeleverd.
- In het centrum is er een structurele vakgroepwerking actief waarin zowel onderwijskundige als -ondersteunende thema's aan bod kunnen komen. De leerkrachten bewaken binnen de vakgroepwerking de gelijkgerichtheid van het kernproces en er is ruimte voor de persoonlijke inbreng. Daarnaast is er nog veelvuldig informeel overleg.
- De leerkrachten werken met gestructureerde en eenduidige leerstofplanningen die zijn afgeleid van het leerplan en die tegelijkertijd als agenda en vorderingsplan kunnen worden gebruikt. Hierdoor wordt de administratieve planlast maximaal beperkt. Het concept en de kwaliteitscontrole liggen bij de vakgroep. In de leerstofplanningen kan in de desbetreffende modules meer aandacht worden besteed aan het kunnen kiezen, bereiden en opdienen van cocktails, aangepaste en uitheemse dranken. De leerstofplanningen zijn werkinstrumenten en sturen het lesgebeuren aan. Het is niet duidelijk wat de verwijzing naar 'lineair' op de leerstofplanningen inhoudt.
- De leerkrachten hanteren per module uitgewerkt eigen cursusmateriaal dat is samengesteld uit menu's. Het centrum bewaakt de gelijkgerichtheid. Binnen het kader van de leerstofplanningen is er voldoende ruimte voor persoonlijke inbreng. De lespraktijk bestaat elke les uit het bereiden van drie gerechten met verwijzing naar de te verwerven competenties. Het leerproces is gericht op de ontwikkeling van competenties met betrekking tot de persoonlijke en sociale ontwikkeling. De werkvormen stimuleren ondermeer groepsleren, intervisie en zelfevaluatie. Het systematisch scheiden van afval en de afvalhygiëne zitten niet altijd ingebed in het lesgebeuren. Hierdoor mist het centrum de kans om de cursisten op een geïntegreerde manier systematisch te betrekken bij de betreffende leerplandoelen.
- Het centrum maakt in al zijn modules gebruik van gespreide evaluatie en heeft daartoe een transparant registratiedocument uitgewerkt waarin zowel gerechten als technieken, vakterminologie, grondstoffen, uitrusting, organisatie, kennis, veiligheid, milieu, hygiëne en attitudes aan bod komen. Er wordt rekening gehouden met een weging en opbouw in moeilijkheidsgraad. Bij dit instrument hoort per module een document waarin de criteria zijn geëxpliciteerd. De ontwikkeling van een scorewijzer kan bijdragen tot meer verduidelijking en een meer gelijkgerichte evaluatie. De evaluatie is afgestemd op de leerdoelen. In de evaluatie kan in de desbetreffende modules meer aandacht worden besteed aan het kunnen kiezen, bereiden en opdienen van cocktails, aangepaste en uitheemse dranken.
- Het centrum heeft voor de opleiding een veiligheidsreglement uitgewerkt en een document met praktische afspraken in de didactische keuken.

4.5 SVWO - Huishoudelijk onderwijs - Naaien (Modulair)

Voldoet

Vaststelling

- De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate bereikt.

- Het centrum richt op een kwaliteitsvolle manier de opleiding Naaien in. De modules Werkstukken mantel en Werkstukken regenkledij van de opleiding worden niet ingericht. Het leertraject van de opleiding Kleding uit het studiegebied Huishoudelijk onderwijs zoals het op de website van het centrum wordt voorgesteld, is niet correct. Twee modules dragen de naam van modules uit de opleiding Realisaties dameskleding van het studiegebied Mode. Er is bovendien een volgorderelatie ingebouwd tussen de modules waardoor de communicatie niet transparant verloopt en er schijnbaar toelatingsvoorwaarden worden ingebouwd die niet conform de regelgeving zijn.
- Het grote naaiatelier in Lokeren laat toe om modules eventueel parallel in te richten zonder de onderwijskwaliteit in het gedrang te brengen. De infrastructuur en de leermiddelen laten toe om de leerplandoelstellingen te realiseren en om een kwaliteitsvolle opleiding te garanderen. In Hamme bevindt het degelijk ingerichte vaklokaal, op de teken- en kniptafels na die zich in een ander zeer ruim lokaal (nr. 210) bevinden, zich op de eerste verdieping. Het lokaal is te benepen en is tegelijkertijd het vaklokaal voor de levensbeschouwelijke vakken. Het centrum krijgt geen toelating meer van de ontvangende school om gebruik te maken van het andere ruime lokaal dat mits enkele kleine aanpassingen instapklaar is. Deze maatregel is nadelig voor de cursisten die zich tijdens het lesgebeuren telkens met hun stoffen en patronen moeten verplaatsen.
- In het centrum is er een structurele vakgroepwerking actief waarin zowel onderwijskundige als -ondersteunende thema's aan bod kunnen komen. De leerkrachten bewaken binnen de vakgroepwerking de gelijkgerichtheid van het kernproces en er is ruimte voor de persoonlijke inbreng. Daarnaast is er nog informeel overleg. Het team heeft binnen het centrum een eigen dynamiek.
- De leerkrachten werken met gestructureerde en eenduidige leerstofplanningen die zijn afgeleid van het leerplan en die tegelijkertijd als agenda en vorderingsplan kunnen worden gebruikt. Hierdoor wordt de administratieve planlast maximaal beperkt. Het concept en de kwaliteitscontrole ligt bij de vakgroep. De complexiteit van de werkstukken en de moeilijkheidsgraad van de technieken ligt hoog. Het is niet duidelijk wat de verwijzing naar 'lineair' op de leerstofplanningen inhoudt.
- De leerkrachten getuigen van professionalisme en hebben per module degelijk cursusmateriaal uitgewerkt dat de leerplandoelstellingen ruim overstijgt. Het leerproces is, in zijn streven naar een hoog studiepeil, gericht op vaktechnische ontwikkeling en competenties met betrekking tot de persoonlijke en sociale ontwikkeling. De hoge slaagcijfers getuigen van de competenties van het personeel om op een kwaliteitsvolle manier het leerproces te begeleiden en te evalueren. De werkvormen stimuleren ondermeer groepsleren, intervisie en zelfevaluatie.
- Het centrum maakt in al zijn modules gebruik van gespreide evaluatie en heeft daartoe een transparant registratiedocument uitgewerkt waarin zowel werkstukken als technieken, werkplan, materiaal en attitudes aan bod komen. Er wordt rekening gehouden met een weging en opbouw in moeilijkheidsgraad. Bij dit instrument hoort per module een document waarin de criteria zijn geëxpliciteerd. De ontwikkeling van een scorewijzer kan bijdragen tot meer verduidelijking en een meer gelijkgerichte evaluatie. De evaluatie is afgestemd op de leerdoelen.
- Het centrum heeft voor de opleiding 'Kleding (ontwerp- en strijklokaal)' een veiligheidsreglement uitgewerkt.

4.6 SVWO - Informatie- en communicatietechnologie - Informatica: computer- en besturingssystemen en netwerken (Modulair)

Voldoet

Vaststelling

- Het centrum bereikt met de cursisten de leerplandoelstellingen op een kwaliteitsvolle manier.

- De vakgroepwerking verloopt zeer gestructureerd en biedt een meerwaarde voor de lesgevers van het studiegebied Informatie- en communicatietechnologie. De vakgroep werkt al enkele jaren met een eigen beleidsplan dat jaarlijks wordt geactualiseerd. Het beleidsplan bevat concrete werkpunten om de onderlinge samenwerking, de gelijkgerichtheid en de kwaliteit van de opleidingen te optimaliseren. Er worden prioriteiten bepaald en op het einde van het schooljaar worden de doelstellingen geëvalueerd en eventueel bijgestuurd. Vanaf het huidige schooljaar worden - waar nodig - aan de werkpunten eveneens nascholingsactiviteiten gekoppeld. Ook de tendens om meer gebruik te maken van audio- en videomateriaal wordt door de vakgroep sterk ondersteund. De vakgroep is dynamisch en gericht op innovatie. Dat blijkt duidelijk uit enkele werkpunten m.n. het aftasten van de mogelijkheid om te starten met gecombineerd onderwijs, de intentie om de mogelijkheden van de elektronische leeromgeving (ELO) beter te benutten en het experiment met gespreide evaluatie in de opleiding Photoshop 2. De vakgroep maakt oordeelkundig gebruik van de ELO om alle relevante documenten beschikbaar te stellen en om onderlinge uitwisseling van data te faciliteren.
- De inspanningen van de vakgroep leiden tot een grote mate van gelijkgerichtheid en collegiale openheid. Lesgevers met dezelfde opdracht hanteren dezelfde leerstofplanning en dezelfde cursus of hetzelfde handboek. Waar de leerstofplanningen en de lesinhouden niet geheel stroken met de leerplandoelstellingen, is dit het gevolg van een actualisering in functie van de hedendaagse IT-praktijk. Hoewel het structuurschema en het leerplan vrij open geformuleerd zijn, blijken ze toch niet meer volledig aan te sluiten bij de huidige tendensen. Door de introductie op het ELO van een databank voor oefeningen en examenvragen worden de betrokken lesgevers aangezet tot uitwisseling van het eigen materiaal.
- In bijna alle gevallen voldoen de materiële omstandigheden. Het centrum maakt voor zijn IT-opleidingen gebruik van computerklassen in diverse vestigingsplaatsen. De apparatuur is voldoende performant in verhouding tot de doelstellingen van de opleidingen. In de vestiging Hamme is de groepsomvang onvoldoende afgestemd op de beschikbare apparatuur waardoor er niet voor elke cursist een pc beschikbaar is. De lesgevers zien zich vaak genoodzaakt om hun pc af te staan aan een cursist waardoor de mogelijkheid vervalst om SynchronEyes te hanteren als leermiddel.
- Voor zijn opleiding rond het besturingssysteem Linux hanteert het centrum formeel dezelfde modules als voor de opleidingen voor beginnende pc-gebruikers. De doelgroep van beide opleidingen is echter zeer verschillend. De cursisten voor de opleiding Linux zijn doorgaans ervaren IT-gebruikers die op zoek zijn naar een besturingssysteem dat beter aansluit bij hun noden en wensen. Zowel de startvaardigheden van de cursisten als hun verwachtingen ten aanzien van de cursus zorgen ervoor dat het niveau van deze opleiding heel wat hoger ligt dan van de echte beginnerscursus. Nochtans zijn beiden geënt op dezelfde module met dezelfde leerplandoelstellingen en moet het centrum dus hetzelfde deelcertificaat afleveren.

4.7 SVWO - Koeling en warmte - Installateur centrale verwarming (Modulair)

Voldoet

Vaststelling

- Het centrum realiseert de leerplandoelstellingen voor de aangeboden module (Stookoliebranders en -kachels 2) in het kader van de opleiding 'Installateur centrale verwarming' in voldoende mate en op een kwaliteitsvolle manier. De opleiding bestaat uit het opsporen en herstellen van mechanische en elektrische defecten, het uitvoeren van onderhoudswerken en een verwarmingsaudit en het regelen en afstellen van stookolie-installaties. Vrijwel alle cursisten slagen erin om op het eind van de opleiding te voldoen aan de eisen voor het certificaat van kwalificatie en voortgezette opleiding in

verbrandingscontrole en onderhoud van verwarmingsinstallaties met vloeibare brandstoffen.

- De leerstofplanning van de aangeboden module is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen en thematisch uitgewerkt. Uit gesprekken en werkplaatsbezoeken blijkt naast een degelijke vakkennis ook een duidelijke structuur en een doordachte pedagogisch didactische aanpak. De lessen verlopen goed gepland, er is voldoende interactie en de beschikbare leermiddelen worden gepast gebruikt. Het lesrendement is goed en er is een goed evenwicht en voldoende afwisseling tussen theorie en praktijk (m.b.t. de regeling en werking van branders). Het cursusmateriaal 'Technicus vloeibare brandstoffen' dat sinds dit schooljaar systematisch wordt uitgewerkt is voorbeeldig en representatief voor de leerplandoelstellingen.
- De werkplaatsen zijn goed uitgerust en voldoen aan de eisen van het leerplan. De cursisten staan zelf in voor het basisgereedschap en er zijn voldoende recente branders, meet- en regelapparatuur ter beschikking.
- De evaluatie die bestaat uit een theoretische, een praktische en een mondelinge component (met externe jury) is valide en representatief voor de leerplandoelstellingen. De vraagstelling op het theoretisch gedeelte van vorig schooljaar (twee opeenvolgende semesters dezelfde vragen) is voor verbetering vatbaar. De evaluatie van de basiscompetenties en de realisatie van de belangrijkste leerplandoelstellingen krijgen voldoende aandacht. Men hanteert duidelijke en objectieve evaluatiecriteria die mede bepaald worden door de eisen van het gehomologeerd certificaat (erkend door het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie).

4.8 SVWO - Koeling en warmte - Sanitair installateur (Modulair)

Voldoet niet

Vaststelling

- Het centrum kan niet aantonen dat de leerplandoelstellingen voor de aangeboden modules in het kader van de opleiding Sanitair installateur (Loodgieter) in voldoende mate gerealiseerd worden. Het lesrendement kan geoptimaliseerd worden door een grondige renovatie en reorganisatie van de werkplaats, de actualisatie en aanvulling van materiaal en gereedschap, een goed uitgewerkte opdrachtenreeks (per module) met een gestructureerde en daarop afgestemde planning.
- De leerstofplanning van de aangeboden modules (Water- en afvoerleidingen, Basisinstallaties, Gastoestellen en Aansluiting sanitaire toestellen) is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen, maar de praktische realisatie en de organisatie zijn voor verbetering vatbaar. Uit gesprekken en lesobservaties blijkt naast een degelijke vakkennis echter ook een ernstig tekort aan structuur en een niet optimale pedagogisch didactische aanpak. Het cursusmateriaal dat bestaat uit opleidingsboekjes van het Fonds voor Opleidingen in de Bouwsector en/of een cursus elementaire buisbewerking biedt wel een goede ondersteuning voor de basisopleiding, maar is niet specifiek afgestemd op de leerplandoelstellingen. Voor de meeste modules ontbreekt gestructureerd cursusmateriaal en/of sluit het cursusmateriaal slechts gedeeltelijk aan bij de leerplaninhouden en -doelstellingen (o.a. voor veiligheid en gezondheid, technologie, atmosferische gasbranders, gastoestellen, productie van sanitair warm water). Voor de praktische component van de opleiding ontbreekt een op het leerplan afgestemde en consecutief opgebouwde werkopdrachtenreeks waardoor het aanbod soms op improvisatie berust en men geen overzicht heeft op de totaliteit van de opleiding en van welke cursist, welke opdracht heeft uitgevoerd. De werkopdrachten worden klassikaal en mondeling gegeven. Voor sommige opdrachten beschikt men over onvoldoende gereedschap om klassikaal aan hetzelfde te werken wat het lesrendement in ernstige mate hypothekeert. De individuele begeleiding van de werkopdrachten door de vakdeskundige en gemotiveerde leerkrachten verloopt gemoedelijk en respectvol.

- De werkplaats ligt er erg verwaarloosd en wanordelijk bij en voldoet amper aan de normen van woonbaarheid, maar zeker niet aan deze van veiligheid en hedendaags kwaliteitsvol onderwijs. Er is struikel- en valgevaar door een onafgewerkte of in niveauverschillende vloer die niet te onderhouden is en obstakels die niet thuishoren in de werkplaats. De muren worden ontsierd door afschilferend pleisterwerk, gaten, scheuren en barsten. Radiatoren zijn sterk aangetast door corrosie, werkbanken zijn niet stabiel en in onvoldoende mate beschikbaar voor de groepsgrootte. Noodverlichting ontbreekt, het alarmsignaal is niet hoorbaar in de werkplaats. Er is geen of onvoldoende verluchting voor de gastoestellen. Vorig schooljaar was er zelfs geen gasaansluiting of afvoermogelijkheid voor de rookgassen. De beschikbare ruimte is beperkt en wordt niet volledig gebruikt omdat er her en der veel verouderd en niet essentieel materiaal rondslingert. Er is bovendien een gebrek aan recent materiaal en basisgereedschap waardoor er vaak onvakkundig en improvisatorisch gewerkt wordt. Een grondige renovatie, opruim- en opfrisbeurt is noodzakelijk.
- De evaluatie is leraarafhankelijk en niet valide voor de leerplandoelstellingen. In de opleidingen Gastoestellen en Aansluiting sanitaire toestellen staan meer dan de helft van het aantal punten op één theoretische bevraging op het eind van de module, hoewel de praktische component doorweegt in de opleiding. Tussentijdse evaluatie, rapportering of remediëring kunnen niet aangetoond worden. De evaluatie van de basiscompetenties, de sleutelvaardigheden en de realisatie van diverse leerplandoelstellingen krijgen in sommige modules onvoldoende aandacht. Duidelijke en objectieve evaluatiecriteria ontbreken. Soms worden doelstellingen uit andere modules geëvalueerd.

4.9 SVWO - Land- en tuinbouw - Bloementeelt en -schikken BSO 3 (Modulair)

Voldoet niet

Vaststelling

- De leerplandoelstellingen worden in onvoldoende mate bereikt. Het centrum moet op al zijn lesplaatsen de nodige investeringen doen qua organisatie, infrastructuur en leermiddelen of de mogelijkheid overwegen om naar het aanbod van het studiegebied Huishoudelijk onderwijs over te schakelen, eventueel aangevuld met enkele modules van de opleiding Bloementeelt en -schikken BSO3.
- Het centrum richt uit het studiegebied Land- en tuinbouw enkel de opleiding Bloementeelt- en schikken BSO3 in en organiseert de opleiding tweewekelijks waardoor het inspeelt op de vraag van een hobbypubliek en niet op de professionele behoeften. Alle modules van Leerling bloembinder uit het modulaire structuurschema worden ingericht m.u.v. module A6. Hierdoor worden de cursisten structureel de kans op het deelcertificaat Leerling bloembinder ontnomen. De opleiding wordt nog aangevuld met de modules B4 en B6 van Bloembinder uit hetzelfde modulaire structuurschema. Het centrum propageert de opleiding als Bloemschikken binnen het geheel van 'Vrijetijd & specialisatie'. Binnen de interne communicatie zit de opleiding in de vakgroep 'Vrijetijd'. In het centrum is er geen aanzet gegeven om cijfers te verzamelen die de doorstroom naar de arbeidsmarkt in kaart brengen.
- De infrastructuur en de leermiddelen laten onvoldoende toe om de leerplandoelstellingen te realiseren. Op de verschillende lesplaatsen beschikken de leerkrachten niet over een (eigen) vaklokaal. Er zijn geen opbergruimtes voor groot en klein materiaal. Er is geen koelruimte en geen inpaktafel. In Lokeren worden de lessen gegeven in het vaklokaal van de opleiding Inrichten van de woning; er is geen eigen ruimte. In Dendermonde vindt de opleiding plaats in de refter van de school die desgevallend ook als studieruimte voor de leerlingen en als vergaderlokaal voor de leerkrachten wordt gebruikt. In Hamme behelpt de leerklas zich in de methodeklas die hiertoe niet is uitgerust. In Laarne gaan de lessen voor een specifieke kansengroep van senioren door in een ruimte van het rusthuis.

- De leerkrachten bewaken binnen de vakgroepwerking de gelijkgerichtheid van het kernproces met ruimte voor de persoonlijke inbreng. De twee leerkrachten hebben met de verantwoordelijke van de praktijkafdeling structureel overleg waarbij zowel onderwijskundige als -ondersteunende thema's aan bod komen. Daarnaast is er nog veelvuldig informeel overleg. Het kleine team heeft binnen het centrum een eigen dynamiek.
- De leerkrachten werken met gestructureerde en eenduidige leerstofplanningen die als agenda en vorderingsplan kunnen worden gebruikt. Hierdoor wordt de administratieve planlast maximaal beperkt. Waar het leerplan aanbeveelt om extramurale activiteiten zoals demonstraties bij te wonen, (regelmatig) vakbeurzen, de plantengroothandel en tentoonstellingen te bezoeken; zijn deze elementen niet structureel in de planning terug te vinden. De leerstofplanning voor de module Commercieel bloemwerk sluit niet aan bij het leerplan wat betreft de commerciële aspecten. De leerstofplanningen zijn werkinstrumenten en sturen het lesgebeuren aan. Het is niet duidelijk wat de verwijzing naar 'lineair' op de leerstofplanningen inhoudt.
- De leerkrachten hebben een basiscursus uitgewerkt die gradueel in de opleiding wordt aangevuld met eigen notities en ondersteunende elementen bij de verschillende werkstukken. De kenniselementen zitten geïntegreerd in het lesgebeuren. Extramurale activiteiten gebeuren op vrijwillige basis. De cursisten percipiëren de opleiding onvoldoende als een volwaardige beroepsopleiding. Het leerproces is onvoldoende gericht op de ontwikkeling van beroepsgerichte vaardigheden. De opleiding leidt structureel en inhoudelijk onvoldoende op naar tewerkstelling. Er is te weinig aansluiting bij leren in een professionele context. De werkvormen stimuleren ondermeer groepsleren, intervisie en zelfevaluatie. Er is aandacht voor de persoonlijke en sociale ontwikkeling.
- Het centrum maakt in al zijn modules gebruik van gespreide evaluatie en heeft daartoe een transparant registratiedocument uitgewerkt waarin zowel werkstukken als technieken, materiaalkeuze, werkplan en attitudes aan bod komen. Er wordt rekening gehouden met een weging en opbouw in moeilijkheidsgraad. Bij dit instrument hoort per module een document waarin de criteria zijn geëxpliciteerd. De ontwikkeling van een scorewijzer kan bijdragen tot meer verduidelijking en een meer gelijkgerichte evaluatie. De leerkrachten ervaren het evaluatiesysteem als te schools. Op het einde van een module maken de cursisten aanvullend een eindwerk. De evaluatie van de module Commercieel bloemwerk concordeert met het planningsdocument wat impliceert dat het de leerplandoelstellingen onvoldoende vooropstelt.
- Het centrum heeft voor de opleiding een veiligheidsreglement uitgewerkt.

4.10 SVWO - Nederlands tweede taal - Nederlands tweede taal - verlengd richtgraad 1 (Modulair), verkort traject (Modulair), richtgraad 1 (Modulair), richtgraad 2 (Modulair), richtgraad 3 (Modulair), richtgraad 4 (Modulair)

Voldoet

Vaststelling

- Het centrum bereikt met de cursisten de leerplandoelstellingen op een kwaliteitsvolle manier.
- Het centrum heeft reeds jaren een aanbod gaande van de eerste tot en met de vierde richtgraad, inclusief een verlengd aanbod (op het niveau van richtgraad 1) en een verkort aanbod (op het niveau van richtgraad 1 en 2). Het aanbod wordt gespreid over vier vestigingsplaatsen. In de derde en vierde richtgraad worden de schriftelijke en mondelinge vaardigheden geïntegreerd aangeboden. De leerkrachten zijn over de vestigingsplaatsen heen aangesteld.
- De leerstofplanningen worden op het niveau van de vakgroep gemaakt en op centrumniveau beheerd. Ze bevatten de vier vaardigheden, de contexten en de

ondersteunende elementen. De basiscompetenties uit het opleidingsprofiel zijn er doorgaans op een vrij herkenbare manier in opgenomen, al zijn er kleine verschillen tussen de verschillende richtgraden en modules. De leerstofplanningen kunnen als voldoende valide verantwoordingsdocumenten omschreven worden.

- Er bestaan over de modules heen afspraken omtrent het gebruik van leermiddelen. De gebruikte handboeken zijn volledig afgestemd op de leerplandoelstellingen. Daar waar nodig vullen de leerkrachten ze aan met extra materiaal voor de vier vaardigheden en vooral voor de ondersteunende kennis. Voor de richtgraden 3 en 4.2 hebben de leerkrachten zelf materiaal aangemaakt. Het materiaal is aantrekkelijk en verzorgd, sluit aan bij de leerplandoelstellingen en bevat voldoende authentiek materiaal. Er is binnen de vakgroep voldoende openheid voor expertise- en materiaaluitwisseling. Het elektronisch leerplatform speelt daarbij een faciliterende rol net als de goede overlegstructuur binnen de vakgroep.
- Het centrum kent een grote vakgroep NT2 van een twintigtal leerkrachten. Gestructureerd overleg met de voltallige vakgroep gebeurt drie tot vier per schooljaar. Daarnaast zijn er nog werkgroepen en zijn er informele overlegmomenten per module. Deze vormen van overleg zorgen voor een gelijkgerichtheid en laten een participatieve besluitvorming toe. De vakgroep is wel vragende partij voor een actievere betrokkenheid op beleidsniveau.
- Het onderwijsleerproces is communicatief en functioneel van aard met taakgerichte elementen. Uit de klasbezoeken bleek eens te meer de professionaliteit van de leerkrachten. Zij slagen erin een aangenaam leerklimaat te creëren. Dit leidt tot een grote cursistentevredenheid. Buitenschoolse activiteiten komen voor, maar behoren tot de vrije keuze van de leerkrachten. Het centrum zou daaromtrent structurele acties kunnen ondernemen. Het centrum geeft wel een tijdschriftje (Regenboogje) uit gemaakt door en voor NT2-cursisten. Dit vormt zeker een meerwaarde en geeft een mooi beeld van de extra activiteiten die het centrum organiseert.
- De vakgroep NT2 kiest voor een mix van gespreide en eindevaluatie. Er zijn duidelijke afspraken gemaakt en een aantal principes vastgelegd in de vakgroep. De afspraken en principes liggen volledig in de lijn van het opleidingsprofiel. De evaluatiepraktijk is verder onderbouwd met een visie. De uitgewerkte evaluatie-instrumenten laten in voldoende mate toe om een valide uitspraak te doen over de realisatie van de basiscompetenties en verwijzen er overigens rechtstreeks naar. De toetstaken zijn veelal functioneel, de vier vaardigheden komen evenwichtig aan bod, de tekstkenmerken worden gerespecteerd en de ondersteunende kennis wordt doorgaans in een functionele context geëvalueerd. Bijzonder kwaliteitsvol is het portfolio. De leerkrachtengroep heeft in samenspraak met de coördinator de laatste maanden duidelijk met rendement geïnvesteerd in deze instrumenten. Sterk is ook dat de vakgroep zelf de kwaliteit van de evaluatiepraktijk bewaakt zowel wat de validiteit en de intersubjectieve betrouwbaarheid betreft. Op dit punt fungeert de vakgroep als één van de beste leerlingen van de klas in Vlaanderen. Enkele zaken zoals de scorewijzer voor de mondelinge vaardigheid en het bewaken van de betrouwbaarheid worden nog verder ontwikkeld. Het centrum blijft ook best de selectie van basiscompetenties en tekstsoorten waarop geëvalueerd wordt op hun relevantie bewaken. Het NT2-team aangestuurd door de coördinator heeft zeker de potentie om dit ontwikkelingsproces in goede banen te leiden.
- Het centrum legt een zorg voor de cursisten aan de dag. Deze strekt zich uit op twee niveaus: leerremediëring en trajectbegeleiding. De leerremediëring ligt in handen van de leerkracht die daaromtrent nogal wat initiatieven nemen en ook expertise met mekaar delen. Dat neemt niet weg dat het centrum meer structurele maatregelen inzake remediëring kan nemen en deze initiatieven op leerkrachtniveau nog verder kan uitwerken. Verder is er nood aan logopedische ondersteuning, dit is duidelijk merkbaar bij de cursisten. Ook de leerkrachten ervaren dit als een hiaat. De trajectbegeleiding is in handen van de coördinator NT2 en concentreert zich op het verlies aan cursisten tussen het Huis van het Nederlands en het centrum, op het lesverzuim en op interne leefregels. Cursisten die afwezig blijven of dreigen uit te

vallen worden gecontacteerd. Problemen worden besproken en opgelost vanuit een gezonde kijk op eigenaarschap bij de cursist.

- Het centrum telt maar enkele leerplichtigen in zijn cursistenpubliek. Ze zitten in het publiek van volwassenen. De ervaringen met deze enkele cursisten zijn wisselend. De leerkrachten doen hun best om te differentiëren, maar missen een aangepaste opleidingsstructuur om kwaliteitsvol op de behoefte van deze jongeren in te spelen.
- Het centrum scoort qua output (deelnemen en slagen) beter dan het Vlaams gemiddelde. Hoewel het centrum systematisch outputdata verzamelt bij de deliberaties, hanteert het deze vooralsnog niet als relevante kwaliteitsindicator voor het kernproces, wat een gemiste kans vormt. Het hanteert ze wel voor doorstromingsprognoses en de organisatie van het aanbod. Leerkrachten worden gestimuleerd de participatie van cursisten aan het lesgebeuren te bevorderen en kort op de bal te spelen bij mogelijke uitval. Ook de trajectbegeleider volgt de aanwezigheid van de cursisten van nabij op.
- Met het centrum voor basiseducatie tracht het centrum een goede samenwerkingrelatie uit te werken en een vlotte doorstroming van cursisten te realiseren. Er stellen zich echter wel enkele problemen die een bedreiging vormen voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. Vooreerst is er een probleem met het instroomniveau van de cursisten uit de basiseducatie waarvoor het centrum zelf weinig middelen in handen heeft. Twee elementen waarop het centrum gericht kan inzetten zijn didactische werkvormen en leermiddelen hanteren die inspelen op de geringe leervaardigheden van de cursisten en het creëren van aangepaste trajecten. In de eerste richtgraad stellen zich daaromtrent geen problemen, in de tweede richtgraad wel. Temeer omdat de groepsgrootte op dit moment in de tweede richtgraad belemmerd werkt, zoekt het centrum hier best op korte termijn naar een oplossing. Verder is er nog het probleem van de 'plafondcursisten' of de cursisten die uitgeleerd zijn. De vakgroep verricht hieromtrent denkwerk. Het centrum kan best verder gaan met de opbouw van expertise met deze doelgroep en de ontwikkelingen op beleidsniveau strikt opvolgen.
- Het centrum komt in samenspraak met de partners in de regio tegemoet aan zijn maatschappelijke opdracht op het vlak van NT2. Er zijn intensieve en minder intensieve cursussen. Het centrum heeft een turbocursus, een verkort traject van 20 lessen per week opgericht. Cursisten kunnen hierdoor de eerste en tweede richtgraad op één jaar tijd afwerken wat bijzonder verdienstelijk is. Bovendien organiseert het centrum deze cursus gedeeltelijk via gecombineerd onderwijs. Verder hebben de cursisten een keuze tussen een dag- en avondaanbod. Er zijn twee tot vier instapmomenten per schooljaar voor nieuwkomers. Het centrum staat open om wachtlijsten in te lossen.
- Het centrum heeft een constructieve relatie met het Huis van het Nederlands in de diverse antennes uitgebouwd. Er is een systeem van reservering in voege. De gegevensuitwisseling loopt vlot. Er worden gezamenlijke oriënteringsproeven gebruikt in Dendermonde en Lokeren. Met het onthaalbureau zijn er afspraken gemaakt omtrent de complementariteit van het aanbod. Een inhoudelijke samenwerking was er in het verleden en is jammer genoeg afgebouwd. Het kan voor beide organisaties een meerwaarde vormen dit project nieuw leven in te blazen.
- Het centrum heeft de laatste jaren sterk ingezet op uniformiteit en niveauhandhaving en kan bogen op een prima resultaat. Momenteel staat het centrum voor nieuwe uitdagingen. Zo voelt de vakgroep de nood aan om meer behoeftegericht te werken en maattrajecten te ontwikkelen. Dit voornemen kan enkel volmondig worden ondersteund omdat het volledig in de lijn ligt van de overheidsopties voor NT2. Het centrum kan op dit vlak ondersteuning zoeken bij de pedagogische begeleidingsdienst. Een andere uitdaging voor het centrum vormt de begeleiding van taalleerkrachten die de transitie naar NT2 maken. Zij zijn expliciet en terecht vragende partij voor een goede begeleiding. Een derde werkpunt voor het centrum vormt het evalueren en bijstellen van het instroombeleid. Leerkrachten ondervinden hinder van de laattijdige instromers en de administratieve verplichtingen die ze moeten vervullen.

- De kwaliteit die het centrum heeft ontwikkeld binnen de NT2-afdeling laat zich rechtstreeks verklaren door tal van factoren: het beleidsvoerend vermogen van het centrum, de doelgerichtheid via tal van beleids- en visiedocumenten, de sterke gerichtheid op het opleidingsprofiel en het leerplan, de zin voor zelfreflectie en de professionaliteit, de dynamiek en het engagement van het leerkrachtenteam NT2. De leerkrachten doen bovendien ernstige inspanningen om hun professionele kennis op peil te houden. Ze hebben een goede samenwerking in de vakgroep. Het geheel wordt efficiënt en deskundig aangestuurd door de coördinator. Vanuit dit draagvlak heeft de vakgroep zeker de potentie om de hier boven geformuleerde uitdagingen aan te gaan.

4.11 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Arabisch richtgraad 1 (Modulair)

Voldoet niet

Vaststelling

- Er zijn onvoldoende garanties dat de leerplandoelstellingen bereikt worden.
- De leerstofplanning verwijst naar de vier vaardigheden, maar niet naar de leerplandoelstellingen. Uit de leerstofplanning kan niet worden opgemaakt of alle leerplandoelstellingen aan bod komen.
- Het centrum maakt gebruik van drie handboeken aangevuld met extra materiaal in de modules van richtgraad 1. De handboeken verschillen sterk in aanpak en functionaliteit. Het handboek dat het centrum gebruikt voor de modules Breakthrough A/B verwijst naar het niveau 1.1. uit het Vlaamse opleidingsprofiel. In een toelichting voor docenten verschaft het handboek aan docenten meer informatie over de uitgangspunten en methodiek die het handboek hanteert. De gemaakte keuzes sporen volledig met de visie van het leerplan Arabisch 1.1. De andere handboeken verwijzen niet naar het Europees referentiekader voor Moderne Vreemde Talen, noch naar een van de niveaus die onderscheiden worden in de Vlaamse opleidingsprofielen. In een handboek wordt veel gebruikgemaakt van vertaalopdrachten, wat niet beantwoordt aan de leerplandoelstellingen. Dat verplicht het centrum om voldoende kritisch te zijn ten opzichte van de gebruikte handboeken, doelgericht keuzes te maken en de opbouw in moeilijkheidsgraad te bewaken.
- Het centrum beschikt niet over documenten die de afstemming in kaart brengen tussen het materiaal en de leerplandoelstellingen. Het is evenmin duidelijk hoe het centrum de opbouw in moeilijkheidsgraad bewaakt tussen de modules van richtgraad 1.
- Uit klasbezoeken blijkt dat de leerkrachten Nederlands hanteren als instructietaal in alle modules van richtgraad 1. Dat strookt niet met het leerplan dat voorschrijft om alle communicatie met en tussen de cursisten zoveel mogelijk in de doeltaal te laten gebeuren. Deze praktijk impliceert ook dat cursisten onvoldoende de kans krijgen om de gewenste luister- en spreekstrategieën en attitudes te ontwikkelen die vervat zijn in de leerplandoelstellingen.
- De klassen waarin Arabisch wordt gegeven, zijn soms minder goed uitgerust om communicatief taalonderwijs aan te bieden. Het gebruik van internetmateriaal is er omslachtiger.
- De evaluatie is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De vaardigheden worden niet correct geïnterpreteerd. Het is ook onduidelijk hoe de leerplandoelstellingen die betrekking hebben op de strategieën en attitudes geëvalueerd worden. Bij de spreekopdrachten moeten vragen gesteld worden bij de zinvolheid en functionaliteit. Het gaat hier veeleer om het lezen van gesproken Arabisch of het luidop zeggen van opdrachten op ondersteunende kennis (woordenschat, grammatica). De luisteropdrachten zijn functioneler, maar er is onvoldoende variatie in tekstsoorten. Voor leesvaardigheid is het gebruik van functioneel leesmateriaal met relevante leesopdrachten een werkpunt. Schrijfvaardigheid wordt te vaak verward met oefeningen op ondersteunende kennis.

Het gebruik van vertaalopdrachten beantwoordt bovendien niet aan de leerplandoelstellingen.

- De stavingsdocumenten voor de evaluatie bevatten niet altijd voldoende informatie over spreek- en luistervaardigheid. Zo kan de inspectie niet beoordelen op basis van welke opdrachten de spreekvaardigheidsdoelen worden geëvalueerd en welk luistermateriaal gebruikt wordt voor de evaluatie van luistervaardigheid. Het centrum doet er goed aan om deze gegevens te inventariseren.
- Het centrum doet inspanningen om zijn evaluatie te objectiveren. De taalleerkrachten hanteren een beoordelingsfiche voor spreek- en schrijfvaardigheid met vijf beoordelingsrubrieken. De beoordelingsrubrieken kunnen nog sterker en duidelijker afgestemd worden op de leerplandoelstellingen en tekstkenmerken van de modules.
- De leerkrachten Arabisch zijn zich wel bewust van het belang van de vaardigheden. Ze proberen te voorzien in extra spreek- en luisteroefeningen tijdens de lessen, wat zeer positief is. De praktijk om inspiratie te zoeken in materiaal dat ontwikkeld werd voor NT2 of overleg te plegen met collega's Arabisch van andere centra volwassenenonderwijs, is een pluspunt. Bovenstaande neemt niet weg dat de doelgerichtheid van het aanbod en de evaluatie op dit moment nog niet voldoet. Hierbij moet aangestipt worden dat de leerkrachten Arabisch pas zeer recent in dienst zijn als lesgevers en nog niet over een pedagogisch diploma beschikken. Uit gesprekken blijkt echter dat de leerkrachten positief staan tegenover professionalisering. Door deze attitude zal gerichte deskundigheidsbevordering zijn effect niet missen.

4.12 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Frans richtgraad 1 en 2 (Modulair)

Voldoet

Vaststelling

- De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate bereikt.
- De leerstofplanning verwijst naar de vier vaardigheden, maar niet naar de leerplandoelstellingen. De basis van de leerstofplanning is het handboek. Uit de leerstofplanning kan niet worden opgemaakt of alle leerplandoelstellingen aan bod komen.
- Het centrum beschikt niet over documenten die de afstemming tussen de leerinhouden en de leerplandoelstellingen in kaart brengen of die expliciteren hoe het centrum de opbouw in moeilijkheidsgraad tussen de diverse modules bewaakt.
- Het materiaal laat in voldoende mate toe om de leerplandoelstellingen te realiseren. Het centrum maakt in de meeste modules gebruik van handboeken, aangevuld met extra oefeningen die via het elektronische leerplatform worden aangeboden. In module 2.4. wordt zelf ontwikkeld materiaal gebruikt. De handboeken verwijzen naar het Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen, maar verschaffen geen detailinformatie over de manier waarop die afstemming werd bepaald. Dit noodzaakt het centrum om voldoende kritisch te zijn ten opzichte van het gebruik van het handboek.
- De handboeken stimuleren doorgaans tot functioneel en communicatief taalgebruik. Een minpunt vormt het gebruik van Nederlands naast de doeltaal in de beginmodules. De meerwaarde hiervan is onduidelijk en strookt niet met de visie van het leerplan dat voorschrijft om alle communicatie met en tussen de cursisten in de doeltaal te laten gebeuren. Een ander aandachtspunt vormt de praktijk om de handboeken helemaal af te werken, ongeacht de niveaubepalingen die erop vermeld worden. Het centrum doet er goed aan om de niveaubepaling strikter te bewaken.
- De extra oefeningen die het centrum ontwikkeld heeft, zijn van wisselende kwaliteit. De oefeningen focussen voornamelijk op ondersteunende kennis. Uit verslagen en gesprekken blijkt dat de leerkrachten zich bewust zijn van het belang van de vaardigheden, maar de oefeningen die per vaardigheid ontwikkeld werden, tonen aan

dat de leerkrachten problemen hebben om de vaardigheden te concretiseren. De opdrachten voor schrijf- en leesvaardigheid zijn weinig taakgericht en functioneel. In het algemeen wordt er weinig tot geen aandacht besteed aan de leerplandoelstellingen die betrekking hebben op de strategieën en attitudes. Het gebruik van vertaal oefeningen spoort evenmin met de leerplandoelstellingen. Nochtans bevat het materiaal ook enkele voorbeelden van functionele en vaardigheidsgerichte opdrachten. Hetzelfde geldt voor het cursusmateriaal dat ontwikkeld werd voor de module 2.4. Dit materiaal bevat onder meer functioneel leesmateriaal zoals blogs en leesopdrachten die aandacht besteden aan leesstrategieën en attitudes.

- De meeste taalklassen zijn goed uitgerust om communicatief taalonderwijs aan te bieden. In de meeste lokalen is er de mogelijkheid om audio-, video- en internetmateriaal te gebruiken. Het centrum heeft de voorbije jaren nascholing aangeboden over het gebruik van het elektronische platform en Smartboard.
- Uit de klasobservaties blijkt dat het centrum meer aandacht kan besteden aan werkvormen en opdrachten die de spreektijd van de cursisten verhogen en hen sterker stimuleren om leer- en communicatiestrategieën te hanteren. Een sterker doorgedreven gebruik van de doeltaal in de modules Breakthrough sluit daarbij aan. De zinvolheid van het dubbele gebruik van Nederlands en Frans als instructietaal is onduidelijk.
- De evaluatie is niet in alle modules voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Dat heeft te maken met verschillende aspecten. De evaluatie bevat diverse evaluatieopdrachten maar de vaardigheden worden niet altijd correct geïnterpreteerd. Zo worden schrijf- en leesvaardigheid soms verward met het schrijven en lezen van oefeningen op ondersteunende kennis. Een ander knelpunt is het gebrek aan variatie in tekstsoorten en opdrachten waardoor te vaak dezelfde leerplandoelstellingen worden geëvalueerd en andere niet aan bod komen. Er wordt te weinig aandacht besteed aan de evaluatie van strategieën en attitudes. Nochtans bevat de evaluatie ook voorbeelden van functionele en vaardigheidsgerichte opdrachten die beantwoorden aan de leerplandoelstellingen. Een aantal evaluaties vermelden ook het doel dat ze willen evalueren. Hoewel de geformuleerde doelen nog te vaag of kennisgericht geformuleerd worden, wijzen ze toch op een zekere bereidwilligheid om doelgericht te evalueren.
- De stavingsdocumenten voor de evaluatie bevatten onvoldoende informatie over spreek- en luistervaardigheid. Zo kan de inspectie niet beoordelen op basis van welke opdrachten de spreekvaardigheidsdoelen worden geëvalueerd en welk luistermateriaal gebruikt wordt voor de evaluatie van luistervaardigheid. Het centrum doet er goed aan om deze gegevens te inventariseren.
- Uit documenten en gesprekken blijkt dat de leerkrachten zich vragen stellen over de manier waarop ze het principe van het geïntegreerd evalueren van ondersteunende kennis in de praktijk moeten brengen. De gesignaleerde knelpunten in de kwaliteit van de evaluatie en de zelf aangemaakte opdrachten wijzen op de nood aan deskundigheidsbevordering om de vaardigheden te vertalen in functionele opdrachten die afgestemd zijn op de leerplandoelstellingen.
- Het centrum doet inspanningen om zijn evaluatie te objectiveren. De taalleerkrachten hanteren een beoordelingsfiche voor spreek- en schrijfvaardigheid met vijf beoordelingsrubrieken. De beoordelingsrubrieken kunnen nog sterker en duidelijker afgestemd worden op de leerplandoelstellingen en tekstkenmerken van de modules.
- Het centrum heeft eigen instaptoetsen ontwikkeld als alternatief voor de PLATOV's die ervaren werden als te moeilijk, te tijdsrovend en niet representatief omdat niet alle vaardigheden aan bod komen. Ondanks het lovenswaardige principe om alle vaardigheden op een valide manier te evalueren, slaagt het centrum niet in zijn opzet. De instaptoetsen zijn onvoldoende relevant en betrouwbaar: de vaardigheden worden niet juist geïnterpreteerd en de toetsen zijn onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

4.13 SVWO - Talen richtgraad 3 en 4 - Frans richtgraad 3 en 4 (Modulair)

Voldoet niet

Vaststelling

- Er zijn onvoldoende garanties dat de leerplandoelstellingen bereikt worden.
- Het centrum organiseert enkel de modules mondelinge vaardigheden, Vantage 1 en Effectiveness 1. In het schooljaar 2010-2011 werd enkel de module Effectiveness 1 ingericht.
- De leerstofplanning verwijst naar de vier vaardigheden, maar niet naar de leerplandoelstellingen. Uit de leerstofplanning kan niet worden opgemaakt of alle leerplandoelstellingen aan bod komen. De schriftelijke vaardigheden komen minder aan bod, wat overeenstemt met de vooropgestelde invulling van de modules.
- Het centrum maakt gebruik van zelf samengesteld materiaal dat diverse thema's behandelt. Het centrum beschikt echter niet over documenten die de afstemming in kaart brengen tussen het materiaal en de leerplandoelstellingen. Het is evenmin duidelijk hoe het centrum de opbouw in moeilijkheidsgraad bewaakt tussen de modules op het niveau Vantage 1 en Effectiveness 1.
- De evaluatie is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De evaluatiedossiers die ter staving werden voorgelegd aan de inspectie zijn zeer summier en weinig gevarieerd. Spreek- en luistervaardigheid worden meestal geëvalueerd aan de hand van dezelfde tekstsoort. Dat wijst erop dat de evaluatie niet representatief is. Voor spreekvaardigheid is er geen extra informatie beschikbaar die toelaat om te bepalen welke leerplandoelstellingen precies geëvalueerd worden. Deze informatie kan niet worden afgeleid uit de summier ingevulde beoordelingsfiches mondelinge vaardigheid. De evaluatieopdrachten voor luistervaardigheid zijn niet afgestemd op de leerplandoelstellingen. Ze zijn ook veel te eenvoudig. Opvallend is dat de cursisten vaak dezelfde score halen op alle evaluaties van dezelfde vaardigheid. Een en ander roept vragen op over de validiteit en representativiteit van de evaluatie in de opleidingen Frans R3 en R4.
- De instaptoetsen garanderen geen goede oriëntering. Ze zijn niet afgestemd op de leerplandoelstellingen. De vaardigheden worden niet op een correcte manier geïnterpreteerd. Zo wordt schrijfvaardigheid verward met het maken van een aantal opdrachten op ondersteunende kennis (grammatica, woordenschat en uitspraak). Leesvaardigheid komt nauwelijks of niet aan bod. In de instaptoets wordt niet vermeld hoe spreekvaardigheid wordt geëvalueerd. De instaptoetsen zijn ook te gemakkelijk. Voor luistervaardigheid wordt gebruikgemaakt van een luisteroefening uit een handboek dat verwijst naar het niveau Waystage.
- Met de module Effectiveness 1 bereikt het centrum vooral senioren. De cursisten volgen de module hoofdzakelijk om persoonlijke redenen en maken repetitief gebruik van de modules Vantage 1 en Effectiveness 1 in beide richtingen.
- De taalklassen zijn goed uitgerust om communicatief taalonderwijs aan te bieden. In de meeste lokalen is er de mogelijkheid om audio-, video- en internetmateriaal te gebruiken. Het centrum heeft de voorbije jaren interne nascholing aangeboden over het gebruik van het elektronische platform en Smartboard.
- Het centrum heeft geen traditie om Franstalige gastsprekers uit te nodigen in richtgraad 3 en 4. In de planning voor dit schooljaar wordt voor het eerst een bezoek van een gastspreker opgenomen. Gezien de meerwaarde van dergelijke initiatieven, kan dit initiatief enkel toegejuicht worden. Het centrum voorziet occasioneel in een extra-murosactiviteit zoals een uitstap met een gids.

5. BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 Afstemming tussen centrum en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

Het centrum staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Vaststellingen

- Centrubreed zijn er reeds stappen gezet die aansluiten bij leerbegeleiding. Zo zijn het informatie-, onthaal-, vrijstellings- en uitstroombelied formeel uitgewerkt. De wijze waarop het centrum zijn cursisten over deze zaken informeert, kan als een voorbeeld van goede praktijk worden omschreven.
- Hoewel er structureel voorzien is in traject- en leerbegeleiding, gaat de aandacht in eerste instantie naar de uitgewerkte trajectbegeleiding. De leerbegeleiding is sterk leerkrachtafhankelijk en blijft soms beperkt tot acties ad hoc. Het centrum kan nog verder investeren in de uitbouw van een systematisch beleid rond leerbegeleiding.
- Het centrum heeft de voorbije jaren geïnvesteerd in nascholing over het gebruik van het elektronische leerplatform, wat positief is. De meeste leerkrachten maken vooral gebruik van het elektronische leerplatform om cursussen, remediërings- en uitbreidingsoefeningen aan te bieden. Ook dit is sterk leerkrachtgebonden. Door de introductie op het ELO van een databank voor oefeningen en examenvragen worden de lesgevers van de studiegebieden Talen, ICT en Grafische technieken aangezet tot uitwisseling van het eigen materiaal.
- Om een optimaal leercomfort te creëren worden maximale groepsgroottes vastgelegd voor alle opleidingen. Binnen de opleidingen van de cluster Vrijetijd, de nijverheidsopleidingen, ICT en Grafische technieken gebeurt dit i.f.v. infrastructuur en uitrusting. In de vestiging Hamme kan de groepsgrootte van de ICT-opleidingen beter bewaakt worden zodat er ook daar voor elke cursist een pc beschikbaar is.

- Ook in de taalopleidingen ligt de leerbegeleiding helemaal in handen van de lesgevers. Nochtans zijn de groepen Arabisch en Frans in de lagere richtgraden heterogeen samengesteld wat betreft de scholingsgraad, de leervaardigheidscompetenties en de opleidingswensen van de cursisten. Daarnaast zijn er ook late instromers in een aantal taalgroepen. Deze verscheidenheid vergt extra deskundigheid op het vlak van leerbegeleiding. Een uitgewerkte visie over de manier waarop men kan omgaan met de verschillende leernoden kan daartoe extra ondersteuning bieden. Aspecten zoals de aanpak van de foutenanalyse, methodieken om de automatisering van taalstructuren te bevorderen, de uitwerking van zinvolle remediërings- en uitbreidingsactiviteiten mogen daarin niet ontbreken.
- Het centrum heeft instaptoetsen ontwikkeld voor de talen. Uit de vaststellingen bij de opleidingen blijkt dat de kwaliteit van de oriënteringstesten niet voldoet.
- De beoordelingsfiches voor mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid in de taalopleidingen voorzien in ruimte om voorstellen tot remediëring te noteren. Uit een analyse van de ingevulde beoordelingsfiches blijkt dat de taalleerkrachten deze ruimte meestal niet benutten. Occasioneel worden de gemaakte fouten hier genoteerd.
- De leerkrachten NT2 worden gestimuleerd om hun remediërende activiteiten op te lijsten en hun expertise te delen, wat vanzelfsprekend een meerwaarde vormt.
- Op centrumniveau zijn er trajectbegeleiders aangesteld voor NT2. Deze focussen vooral op heroriënteren van het traject en individuele opvolging. De remediëring wordt nog niet op centrumniveau georganiseerd. Er is geen open leercentrum, er worden geen specifieke remediëringstrajecten uitgezet en geen logopedische of andere ondersteuning geboden. Het centrum kan voor NT2 op dit vlak verdere stappen zetten. De opbouw van expertise en dataverzameling vormen daarbij sleutelementen.
- Bij de praktijkopleidingen zorgen de directieassistente en de technisch adviseur voor de nodige ondersteuning en begeleiding. Ook hier is de leerbegeleiding sterk leerkrachtafhankelijk.
- Voor sommige nijverheidsopleidingen ontbreekt gestructureerd cursusmateriaal of uitgewerkte werkopdrachten. Voor andere opleidingen zijn er belangrijke inspanningen gedaan om gestructureerd cursusmateriaal op te stellen. Soms is er een discrepantie in dezelfde les tussen een grote vakbekwaamheid enerzijds en een zwak agogisch-didactisch inzicht en handelen anderzijds. De aanpak is meestal doelgericht, maar soms ook eerder improvisatie. Gebrek aan structuur hypothekeert soms een kwaliteitsvol opleidingstraject.
- Het centrum doet desgevallend een beroep op externen voor de inhoudelijke ondersteuning van de praktijkopleidingen. Voor de specifieke doelgroep in het rusthuis van Laarne in de opleidingen Bloementeel en -schikken BSO3 zijn geen specifieke initiatieven voorzien. De intake en sociale begeleiding gebeuren er volledig door een medewerker van het lokale dienstencentrum. Ook in de opleiding Computer- en besturingssystemen en netwerken zijn geen specifieke initiatieven voorzien voor de doelgroep van senioren.
- De inspanningen van de vakgroep ICT en Grafische technieken leiden tot een grote mate van gelijkgerichtheid. Lesgevers met dezelfde opdracht hanteren dezelfde leerstofplanning en dezelfde cursus of hetzelfde handboek. Het cursusmateriaal voor de opleiding Dreamweaver is verzorgd en het audio- en videomateriaal ter ondersteuning van de lessen is kwaliteitsvol.

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Het centrum kiest formeel voor gespreide evaluatie als onderdeel van het didactische proces. Het wil daarmee vooral tegemoetkomen aan de faalangstproblematiek bij de cursisten en voortijdige uitval beperken door de systematische opvolging van de leervorderingen van de cursisten.
- Het centrum heeft zijn visie op de evaluatiepraktijk geëxpliciteerd in tien basisregels die aansluiten bij een hedendaagse visie op kwaliteitsvol evalueren zoals ze ook door de overheid wordt gehanteerd.
- Het centrum heeft de procedurele afspraken vastgelegd voor de evaluatie in alle opleidingen.
- In de taalopleidingen is de functionaliteit van bepaalde evaluatieafspraken, richtlijnen en instrumenten onduidelijk. Dat geldt onder meer voor het gebruik van de beoordelingsfiches mondelinge vaardigheid en de opmaak van het document om evaluatieopdrachten te inventariseren. Zo wordt het verplicht gebruik van de beoordelingsfiche mondelinge evaluatie beperkt tot een evaluatie per cursist per semester en krijgt elke leerkracht de vrijheid om de waarde van de beoordelingsrubrieken aan te passen of te schrappen per evaluatieopdracht. Dit spoot niet met de inspanningen van het centrum om de evaluatie te objectiveren. Het document dat het centrum ontwikkelde om de evaluatieopdrachten Talen te inventariseren is te weinig flexibel als er gewerkt wordt met permanente evaluatie aangezien er slechts ruimte is voor drie evaluaties.
- Positief is dat de beoordelingsfiches voor mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid niet enkel aandacht besteden aan vormkenmerken (woordenschat, grammatica), maar ook aan de uitvoering van de taalkaak en dat de fiche ruimte biedt om suggesties voor remediëring te formuleren.
- Een ander aandachtspunt vormt de inventaris van de stavingsdocumenten voor de evaluaties Talen. De evaluaties bevatten te weinig informatie over de gebruikte opdrachten voor spreekvaardigheid en over het gebruikte luister- en leesmateriaal.
- De evaluatiepraktijk Talen is inhoudelijk onvoldoende valide. Zoals blijkt uit de vaststellingen bij de opleidingen, zijn de evaluaties niet in alle taalmodules voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De taalleerkrachten hebben problemen met het geïntegreerd evalueren van kennis en vaardigheden.
- De gerichtheid op de leerplandoelstellingen is prominent aanwezig in de evaluatiepraktijk van NT2.
- Het centrum werkt voor NT2 met een portfolio die volledig geënt is op de leerplandoelstellingen en daarenboven toelaat te werken met authentiek materiaal. Bijzonder lucratief is de actieve bijdrage van de cursist die geacht wordt op zoek te gaan naar elementen op basis waarop de evaluatie berust.
- In de nijverheidsopleidingen is de evaluatiepraktijk sterk leraarafankelijk en soms onvoldoende valide en betrouwbaar. Basiscompetenties en leerplandoelstellingen vormen in deze opleidingen niet steeds de basis voor de evaluatie. Er zijn geen duidelijke afspraken over het gewicht van de theoretische examens, de praktische examens en het jaarwerk waardoor elke leraar eigen, maar soms weinig objectieve criteria hanteert.
- Voor de praktijkopleidingen uit de cluster Vrijetijd hanteert het centrum een gelijkgericht evaluatiesysteem dat steunt op het document Gespreide evaluatie in de praktijkafdelingen “vrijetijd” Afspraken en werkwijze. Alle elementen zijn aanwezig om tot een kwaliteitsvolle evaluatie te komen. Het huidige registratiedocument laat echter niet toe om per cursist meer dan één resultaat te noteren waardoor quasi alle leerkrachten individueel een parallel registratiesysteem hebben ontwikkeld en spontaan gebruik maken van permanente evaluatie. Het kwaliteitsvolle concept verdient bijsturing om zijn doelstellingen niet langer voorbij te schieten.
- De kwaliteit en het niveau van de evaluaties in de ICT-opleidingen zijn over het algemeen goed tot zeer goed. Er wordt gepeild naar de mate waarin de

leerplandoelstellingen verworven zijn. De meeste evaluaties zijn voor het grootste deel vaardigheidsgericht. Hoewel de lesgevers zich bewust zijn van de examenstress bij de cursisten, zijn ze nog niet overtuigd van de meerwaarde van gespreide evaluatie. Met uitzondering van een experiment in de opleiding Photoshop wordt overal de klassieke eindevaluatie gehanteerd.

- De evaluaties in de opleiding Webdesign zijn vaardigheidsgericht en peilen eveneens naar de mate waarin de leerplandoelstellingen verworven zijn.
- Het oordeelkundig aanwenden van gespreide evaluatie in ICT en in Webdesign, eventueel gecombineerd met een geïntegreerde opdracht op het einde van de module kan de kwaliteit van de evaluaties verder optimaliseren.
- De educatieve software voor de modules Basisdactylo van de opleiding Afdelingssecretaris TSO3 genereert na elke oefensessie een overzicht van de foute aanslagen en het aantal aanslagen per minuut. In de feiten is dit een vorm van permanente evaluatie die resulteert in een individueel vorderingsplan. Want op basis van de progressie van elke cursist afzonderlijk beslist de lesgever over remediëringsoefeningen, extra opdrachten of doorgaan naar het volgende niveau. Een schitterend voorbeeld van permanente evaluatie, alleen wordt hiermee op geen enkele manier rekening gehouden bij de eindbeoordeling. De eindevaluatie van de module verloopt middels een klassieke examenopdracht. Een gemiste kans om op een efficiënte en doelgerichte manier te evalueren.

6. ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM

Het onderzoek naar het algemeen beleid van het centrum levert volgende vaststellingen op:

Vaststellingen

- Het centrum krijgt vrij veel autonomie van de raad van bestuur zodat het zich kan profileren en zijn eigen doelstellingen kan realiseren. De sterke gebondenheid aan de infrastructuur van diverse andere onderwijsverstrekkers beperkt het centrum dan weer in belangrijke mate bij een gerichte uitbouw van zijn aanbod.
- Het centrum wordt vakkundig geleid door een kernteam op basis van gedeeld leiderschap. Het team overlegt regelmatig en legt daarbij de structuren vast en zet de krijtlijnen uit.
- De centrumstructuur is transparant en de taakverdeling is voor de meeste beleidsdomeinen duidelijk. De centrumleiding stelt zich laagdrempelig op.
- Het centrum gaat planmatig te werk. Het heeft zijn centrumspecifieke visie geëxpliciteerd met verwijzingen naar de context- en inputkenmerken van het centrum.
- De visie is geconcretiseerd in een globaal beleidsplan en specifieke beleids- en nascholingsplannen voor verschillende deelaspecten en vakwerkgroepen m.u.v. de praktijkopleidingen. De beleidslijnen zijn uitgezet voor een termijn van drie jaar.
- De verschillende beleidsdocumenten zijn opgemaakt vanuit een duidelijke zorg voor kwaliteit, zoals blijkt uit de koppeling van de beleidsopties en de werkpunten aan het nascholingsbeleid.
- De taalleerkrachten zijn minder vertrouwd met het Beleids- en nascholingsplan Talen voor het schooljaar 2010-2011 dat werd uitgewerkt door het kernteam en de coördinator Talen. Het beleids- en nascholingsplan bevat een aantal prioriteiten, maar blijft eerder vaag over de manier waarop de werkpunten concreet zullen worden aangepakt.
- Het centrum is in belangrijke mate gericht op participatie. De formele participatieorganen functioneren correct en efficiënt. Het kernteam doet inspanningen om toegankelijk en bereikbaar te zijn voor het personeel en de cursisten.

- De communicatie met het personeel verloopt vlot via diverse kanalen en over de vestigingsplaatsen heen.
- De kwaliteit van de vakgroepwerking is verschillend, maar doorgaans goed (zie Leerprestaties). Sommige vakgroepen zoals NT2 vragen naar nog meer responsabilisering.
- Het besluitvormingsproces voor de Talen is voor verbetering vatbaar. De formele besluitvorming Talen verloopt via diverse vakgroepvergaderingen, zowel taaloverstijgend als taalspecifiek. Aspecten van procedurele en organisatorische aard zoals gespreide evaluatie, promotie en werving worden taaloverstijgend behandeld. Het centrum is echter nog op zoek naar een efficiënte organisatievorm voor de bespreking en uitwerking van onderwijskundige aspecten. De efficiëntie en de doeltreffendheid van de vakspecifieke vergaderingen worden door de taalleerkrachten in vraag gesteld, zowel qua inhoud als frequentie. Ze hebben naar eigen zeggen meer baat bij het informele vakspecifieke overleg. De coördinator Talen oordeelt dat de frequentie van de vakgroepvergaderingen ontoereikend is om meer inhoudelijke onderwijskundige aspecten ten gronde uit te werken. De interne communicatie verloopt grotendeels via mails en wordt door de taalleerkrachten als onvoldoende efficiënt ervaren.
- Het centrum heeft een traditie van aandacht voor kwaliteit. De uitbouw van een omvattend systeem voor kwaliteitszorg staat evenwel nog in de kinderschoenen. Het centrum werkt aan een visie op kwaliteitszorg, het beschikt nog niet over geschikte instrumenten, noch over de organisatorische omkadering om op systematische wijze de zorg voor kwaliteit te realiseren. Het centrum hanteert nog geen relevante data ter staving van zijn kwaliteitsbeleid. De vacature voor kwaliteitscoördinator is nog niet ingevuld en de gelijkgerichtheid m.b.t. IKZ is nog niet verworven.
- In het centrum heerst een cultuur die gericht is op voortdurende kwaliteitsverbetering. Ieder nieuw project wordt geëvalueerd en zit met andere woorden gevat in de kwaliteitscirkel. Die evaluaties leiden tot concrete verbeteracties. Dit geldt zowel voor algemene beleidsaspecten als voor de vakgroepen. Door de systematische zorg voor kwaliteit niet te beperken tot het kernteam, maar ook de lesgevers hierbij te betrekken, wordt een breed draagvlak voor kwaliteitsacties gecreëerd.
- Het centrum doet inspanningen om de processen systematisch te beschrijven. Het beleidsplan van het centrum is hierbij richtinggevend. Ook de checklist 'opvang nieuwe leerkrachten' vormt op dit vlak een voorbeeld van goede praktijk. Deze procesbeschrijving kan nog verder vorm krijgen.
- Een belangrijke uitdaging voor het centrum vormt de systematische zorg voor de kwaliteit van het kernproces vanuit output en uitstroom. Het centrum houdt gedeeltelijke rendementscijfers bij. Dit systeem kan zeker nog worden uitgebreid.
- Het centrum is gestart met een project voor het meten van het welbevinden van de cursisten in het hoger beroepsonderwijs. Het centrum wil dit project uitbreiden naar het secundair onderwijs. Er liep al een project in de turboklas NT2. Voor de betrokken leerkrachten had dit project een meerwaarde. Binnen sommige opleidingen is er evenwel weerstand om deze cursistenbevraging te veralgemenen. Een goede communicatie kan hieraan wellicht verhelpen.
- Het centrum heeft geen ervaring met het meten van de personeelstevredenheid. De leerkrachten worden wel doeltreffend in hun functioneren opgevolgd. Daarnaast vinden diverse activiteiten plaats ter bevordering van het welbevinden van het personeel. Ook het uitgewerkt professionaliseringsbeleid kan op dit vlak stimulerend werken.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM

7.1 Wat doet het centrum goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- de deskundigheidsbevordering van de leerkrachten Talen en NT2 op vlak van ICT-ondersteund leren;
- het uitwisselen en centraal beschikbaar stellen van materiaal in de studiegebieden Talen, ICT en NT2;
- de materiële ondersteuning en de uitrusting voor de opleiding Installateur centrale verwarming;
- de gestructureerde en efficiënte vakgroepwerking voor de studiegebieden ICT, Grafische technieken, NT2, Huishoudelijk onderwijs en Land- en tuinbouw;
- de kwaliteitsvolle syllabi en het audio- en videomateriaal voor de opleiding Webdesigner;
- de kwaliteitsvolle invulling van de maatschappelijke opdracht NT2 met variatie in het aanbod, een kwaliteitsvolle evaluatiepraktijk en goede samenwerkingsverbanden;
- de kwaliteit en de gelijkgerichte aanpak m.b.t. de plannings- en evaluatiedocumenten voor al de opleidingen in de cluster Vrijetijd en de studiegebieden ICT, Grafische technieken en NT2;
- de kwaliteitsvolle output voor al de opleidingen uit de studiegebieden Huishoudelijk onderwijs en NT2 wat betreft leerprestaties en slaagcijfers.

Wat betreft het algemeen beleid

- het sterk beleidsvoerend, toegankelijk en gedeeld leiderschap;
- het planmatig beleid met zorg voor kwaliteit;
- de transparante en doeltreffende organisatie;
- de aandacht voor interne en externe communicatie in de meeste opleidingen;
- het geëngageerd, dynamisch en professioneel leerkrachtenteam;
- een efficiënte coördinatie voor de meeste opleidingen.

7.2 Wat kan het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- het gericht gebruik van werkvormen en opdrachten in de taalopleidingen die de spreektijd van de cursisten talen verhogen en die de leerplandoelstellingen m.b.t. strategieën en attitudes inoefenen en evalueren;
- de agogisch-didactische deskundigheid van het personeel voor de nijverheidsopleidingen;
- de gestructureerde en op de leerplandoelstellingen afgestemde werkopdrachten voor de nijverheidsopleidingen;
- de infrastructuur en de materiële ondersteuning van de opleiding Sanitair installateur;
- de invulling in de breedte van de opleiding Inrichten van de woning;
- de infrastructuur in Hamme voor de opleiding Naaien.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- de afstemming van de leerbegeleiding in de taalopleidingen op de leerbehoeften van heterogeen samengestelde lesgroepen in het algemeen en traaglerende en minder taalvaardige cursisten in het bijzonder;
- de afstemming van de evaluatie in alle taalopleidingen op de leerplandoelstellingen en de deskundigheid van de taalleerkrachten wat betreft de interpretatie en concretisering van de leerplandoelstellingen;
- de optimalisering van de leerbegeleiding en -remediëring voor NT2: een behoeftegericht aanbod, trajecten op maat van de leervaardigheden van de cursisten, aangepaste didactische werkvormen en logopedische en andere leerinhoudelijke ondersteuning;
- de evaluatie en de bijstelling van het instroombeleid voor NT2;
- de afstemming van de groepsgrootte op de beschikbare hardware in de opleiding Computer- en besturingssystemen en netwerken;
- de efficiëntie van de huidige evaluatiemethodiek in de studiegebieden ICT en Grafische technieken en de opleiding Afdelingssecretaris TSO 3;
- het registratiesysteem voor de gespreide evaluatie binnen het potentieel kwaliteitsvolle concept in de opleidingscluster Vrijetijd;
- de verdere uitwerking en opvolging van een centrumbreed en opleidingsspecifiek evaluatiebeleid en de integratie van permanente/gespreide evaluatie;
- het bewaken van de validiteit van de evaluatie in sommige opleidingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- de onderbouwing van het intern kwaliteitssystem inclusief de betrokkenheid van de cursisten, een gerichte dataverzameling en een actievere responsabilisering van de vakgroepen.

7.3 Wat moet het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- de realisatie van alle leerplandoelstellingen van de opleidingen Sanitair installateur, Bloementeelt en -schikken BSO3, Arabisch R1, Frans R3 en R4.

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring

- de modulebenamingen en de voorstelling van het leertraject in de opleiding Naaien.

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor alle structuuronderdelen uitgezonderd die hieronder vermeld worden.

BEPERKT GUNSTIG

		omwille van
Opleiding per niveau		
SVWO Koeling en warmte		
Sanitair installateur		leerprestaties
SVWO Land- en tuinbouw		
Bloementeelt en -schikken BSO 3		leerprestaties
SVWO Talen richtgraad 1 en 2		
Arabisch richtgraad 1		leerprestaties
SVWO Talen richtgraad 3 en 4		
Frans richtgraad 3		leerprestaties
Frans richtgraad 4		leerprestaties

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf **1 september 2013** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Dirk Fiers

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: